

Đi Thăm Azapa Valley, Arica

Ngọc Hạnh

Rời vùng Presencias Tutelares bác tài cho xe chạy quảng ngắn trên con đường vắng hai bên núi đồi cát sỏi mênh mông, vắng vẻ không nhà cửa, cây cối chi cả dần dần đến nơi có cây xanh chút ít. Xe ngừng vùng đất rộng rãi như bãi đậu xe dưới chân đồi. Mọi người theo hương dẫn viên bước lên con đường nhân tạo chiều ngang chừng 2 mét từ từ leo lên ngọn đồi. Trên đỉnh có vùng đất bằng phẳng và cái lều nhỏ nhỏ, mái gỗ, không vách bốn bề trống trơn, có 2 cái bục dài như cái băng. Du khách có thể ngồi nghỉ chân nếu muốn. Đứng trên lều gió lồng tư bề, thật mát. Nhìn xuống thấp thây phía dưới đồi màu lá cây, rau cỏ xanh xanh, nhà rải rác. Xa xa đồi cát mênh mông như sa mạc. Cảnh hoang vắng, yên tĩnh, buồn hiu. Thật là:

*Mênh mông vắng vẻ toàn đồi cát,
Mây trắng trời xanh rộng bát ngát.
Bằng hữu, nhà thơ khen cảnh đẹp.
Ghi vội đôi dòng gió thật mát.*

Chúng tôi lấy máy chụp vài tấm ảnh kỷ niệm trước khi rời ngọn đồi. Khu vực này có nhiều người thăm viếng, kẻ lên người xuống. Những người trẻ đi lên, xuống dễ dàng men theo sườn đồi, không cần theo con đường chính. Chị em tôi nắm tay nhau đi từ từ vì xuống dốc không dễ như lúc lên. Bác tài đi bên cạnh chúng tôi luôn miệng nhắc nhở “cẩn thận, cẩn thận” Có lẽ bác sợ chúng tôi té ngã bác cũng mất thì giờ. Bác lái xe và cũng là người thuyết minh.

Sau khi chúng tôi lên xe bác tài cho xe chạy về San Miguel de Azapa. Hai bên đường đầy cây olive, cây xoài... Có nhiều nhà nhỏ nhỏ dọc hai bên đường và hầu như nhà nào cũng có trồng cây olive, nhiều hay ít. Theo bác tài, olive, cà chua là một trong những nguồn lợi chính dân địa phương. Họ làm dầu olive, họ muối nguyên trái cho vào lọ để giữ được lâu và xuất cảng. Vùng này có con đường tên “olive road” không biết có phải con đường chúng tôi đi qua chăng. Cà chua đóng thùng xuất cảng nguyên trái cà tươi hay chế biến nhiều cách: cà chua xay nhuyễn làm sốt cà, trái cà cắt làm 4 hầm chín như, cà chua nấu với nấm và thịt heo xắt nhỏ... đóng hộp xuất cảng... Khi xe chạy gần đến nơi có cây olive 300 tuổi, bác tài chạy chậm chậm để cho chúng tôi xem. Gốc cây không to lắm, cây không cao và tầng cũng không rộng. Nhớ lúc tôi thăm nhà thờ Cordoba, Tây ban nha, sân sau nhà thờ có cây olive 500 tuổi. Gốc cây khoảng 5, 6 tầng đường kính, không cao lắm và tầng to vừa phải. Cây hoa đào Hoa thình đốn 100 tuổi, cây to và tầng rộng hơn nhiều. Lúc ở Cordoba, Spain tôi nghĩ hướng dẫn viên phóng đại, nay mới biết olive có thể sống lâu. Bác tài cho biết dầu olive Chile ngon nhất so với dầu Olive các nước khác (?) Vùng này trồng vô số cà chua. Từ trên xe có thể thấy bạt ngàn ruộng cà chua. Họ làm giàn che kín cây cà chua bên dưới, không biết che bằng vật liệu chi, chỉ thấy màu ngà ngà. Bác tài cho biết nếu không che gió thổi cát bay phủ làm hư hai cây và hoa quả. Theo sách Azapa Valley là vùng đất phì nhiêu, cây trái quanh năm nhờ hệ thống dẫn nước. Xe ngừng lại trước bãi đậu có nhà, cây trái để du khách xem những cây cà, cây ớt trái hình quả chuông trồng trong vườn nhà và đu đủ nhiều trái xanh, chỉ 1 trái chín. Rau diếp, hoa vàng trồng trong mảnh vườn con... Chúng tôi lên xe đi xem nơi kế tiếp.

San Miguel de Azapa

Từ Azapa Valley đến San Miguel de Azapa hai bên đường đầy cây xanh. Cây khuynh diệp, cây thông, cây palm cao và lá xòe rộng, nhiều lắm, loại cây vùng đất cát, cần ít nước. Nhà lều, phố xá có cái xa xa, có cái nằm hai bên đường. Nơi này đang xây cất thêm. Đến gần bảo tàng viện San Miguel de Azapa không khí nhộn nhịp hẳn lên. Xe đậu nối đuôi, người tấp nập. Một dãy nhiều quầy hàng bán nhiều loại hàng hóa từ mắc đến rẻ, vật lưu niệm nhiều màu sắc vui mắt: khăn quàng, thú nhồi bông hình con lama, nón quần áo, nữ trang bằng bạc, xương thú, đồ gốm, trà... Người mua chen chúc nhau, cò kè trả giá, người bán lu bu tính và nhận tiền. Trong khi các bà mua hàng hóa, các ông vào viện bảo tàng. Viện cách Arica 12 cây số thuộc viện Đại Học Tarapaca, được lên báo National Geographic và Discovery TV show. Trong viện có Chinchorro mummies, xưa nhất thế giới, lớn tuổi hơn các xác ướp Ai Cập. (không biết đúng hay không, chỉ nghe bác tài nói, không thấy ghi trong sách) Viện bảo tàng mở cửa từ thứ hai đến chủ nhật, từ 10 giờ đến 18 giờ. Mùa hè từ 9 giờ đến 22 giờ. Khách đến viếng phần lớn là sinh viên do nhà trường đưa đi.

Du khách không được chụp hình bên trong viện bảo tàng. Anh Tư trong nhóm trong nhóm chụp vài cảnh trước cổng và ngoài sân viện nơi cây kiểng xanh tươi, nhiều bóng dâm mát mẽ. Họ trưng bày ngoài sân nhiều đồ vật giống như ghê bằng đá nhưng không dùng để ngồi, lớn nhỏ, không biết bao nhiêu tuổi.

Chúng tôi trở về thành phố muộn hơn chút ít. Chị Di, trưởng đoàn, đề nghị mỗi người thêm chút chút, tip cho ông được 100 Mỹ kim. Ông vui mừng cảm ơn chúng tôi rồi rít, cho là du khách từ Mỹ tử tế.

Rời xe chúng tôi đi bộ đến trạm kiểm soát an ninh, chờ khám mấy túi sách xong lên xe bus về tàu. Không xa lắm, độ 5 phút, có thể đi bộ được và chừng 10,15 phút là xe bus đến. Shuttle bus hoạt động từ 6 giờ đến 17g30

Mua Sắm:

Mọi người về du thuyền cất hành lý, ăn uống xong chừng 15 giờ phần lớn chúng tôi lại lên bờ, đi bộ đến nhà thờ và khu phố buôn bán. Nơi đây nhộn nhịp, người qua lại đông đúc... Qua khỏi trạm an ninh đi thêm một chút là đến bồn có vòi phun nước. Từ đó chung tôi thấy nhà thờ trước mặt cách vài con đường. Bên tay mặt chúng tôi là đồi El Morrow toàn là đá, hùng vĩ, cao sừng sững, cò bay phất phới trên đỉnh đồi. Các phố chung quanh con đường đã bày biện trang hoàng Giáng Sinh, cây Noel, hàng đá, tuần lộc vân...vân... trông vui mắt. Chúng tôi chụp cây Giáng Sinh trước nhà thờ xong đi xem hàng hóa các loại bày biện ở các nơi, các con đường gần nhà thờ. Thời giờ còn ít chúng tôi không vào thăm viếng phía bên trong nghe nói khá đẹp. Các quầy hàng trước nhà thờ đông khách lắm. Phần lớn du khách mua các quà kỷ niệm nho nhỏ, T- shirt có in hình đồi El Morro, Plaza de Armas, hoặc có chữ Chile, nhẹ dễ cất và nhiều người thích. Mọi người đi dần đến các cửa hàng xem hàng hóa được bày biện sáng sủa, mắc và đẹp. Có tiệm giải khát, kem, tiệm ăn, tiệm bán quần áo, bách hóa, nhạc khí, đồ điện, tranh ảnh...

Vui chân chúng tôi đi phố này sang phố khác chốc lát đã đến giờ về du thuyền. Mấy chị nhắc nhau trở về vì mọi người phải có mặt trên tàu lúc 17g30. Có đi mới biết mỗi nơi, mỗi địa phương có đặc điểm riêng như dân Arica tự hào về ngọn đồi El Morro cao ngất như hòn núi vì nơi đó họ đã đánh bại Peru trong cuộc chiến năm 1880. Tàu rời bến đúng 18 giờ khi nắng vàng chan hòa trên mặt biển, hải âu còn bay lượn tìm mồi. Hôm ấy mặt trời lặn lúc 20 giờ 15. Thời tiết Chile ấm áp trong khi vùng Hoa thịnh đốn, Hoa kỳ lạnh tê tái vì đã vào tuần lễ thứ ba tháng 12. Ước mong sang Năm Mới người Việt nam quê nhà được mọi sự như ý, đời sống tươi vui tốt đẹp hơn.

Ngọc Hạnh